

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Inleiding

Leer dat Ik zachtmoedig ben.

Dat heb ik als thema bovenaan het liturgieblad gezet.

Het gaat dus over de zachtmoedigheid van Jezus.

Of eigenlijk moet ik het anders zeggen:

Het gaat erover
dat Jezus zachtmoedig is.

...

Nou,
ik denk dat met dat woord zachtmoedigheid
er bij iedereen wel een bepaald beeld voor ogen komt
met dat woord.

Een beeld van vriendelijkheid.
Van niet snel kwaad worden.
Van niet snel met een oordeel klaar staan.

En misschien schieten je bij dat woord 'zachtmoedigheid'
ook wel namen te binnen van mensen
die je kent als zachtmoedige mensen.

Het is mooi
als mensen zachtmoedigheid
als een kenmerkende eigenschap hebben.

Dat is mooi,
omdat je je bij zulke mensen
snel op je gemak kunt voelen.

Bij een zachtmoedig mens
kom je gemakkelijk tot rust.

...

Nou,
dat is ook precies de belofte die Jezus hier geeft,
dat Hij ons
rust zal geven.

Kom tot Mij
ieder die vermoeid en belast is
en Ik zal je rust geven.

Rust.

Maar welke rust is dat?

Is dat de rust van een goedzak
die zich nergens druk overmaakt
en die jou dus nergens over lastig zal vallen,
of is de rust die Jezus ons belooft
een andere rust?

En wat heeft de rust die Jezus belooft
met zijn zachtmoedigheid te maken?

Afgemat

Ik wil dus proberen
om in beeld te krijgen
wat de zachtmoedigheid van Jezus is
en welke rust juist daarin
voor ons gelegen is.

En het eerste dat ik daarbij wil aanwijzen,
is dat Jezus zich als zachtmoedige aanbiedt
aan mensen die vermoeid en belast zijn.

Dat betekent dus dat zijn zachtmoedigheid er niet is
voor mensen die nergens in gestoord willen worden
- met rust gelaten willen worden -
maar het betekent dat zijn zachtmoedigheid er is
voor mensen
die door anderen zijn opgejaagd en afgemat.

Er zit in de zachtmoedigheid van Jezus
dus een onderscheidend element.

Dat Jezus zachtmoedig is
is goed nieuws voor afgematte mensen.

Anderen waren niet zachtmoedig voor hen,
Jezus wil dat wel zijn.

...

Wij staan aan het begin van een vakantieperiode.

Dat is voor velen een periode van rust zoeken,
tot rust komen,
de batterij weer opladen
om straks weer fris je taken op te pakken.

Daar is de vakantie voor,

om op te laden,
zodat je daarna weer verder kunt.

Maar soms is een vakantie daarvoor niet genoeg.

Mensen zijn soms zo afgemat en opgejaagd
dat er meer nodig is
dan even een paar weken het tempo eruit
en de gedachten verzetten.

En waar dat gebeurt

- burn-out -

daar kun je er soms wat van zien
hoe weinig zachtmoedig
onze maatschappij is ingericht.

Prestatiedrang is een flinke factor in onze maatschappij.

Het is een virus waar je heel gemakkelijk mee besmet wordt,
en voor dat je het weet
hol je jezelf voorbij.

Zacht en licht

Goed,
dat was even een klein uitstapje.

Een uitstapje
om even voelbaar te maken
dat het goede nieuws dat Jezus zachtmoedig is,
nog altijd een adres heeft in onze wereld in onze tijd.

Nog altijd worden mensen belast en afgemat
en heel gemakkelijk zijn we zelf degenen
die menen zware lasten op onze schouders te moeten nemen.

En als we onszelf teleurstellen,
omdat we onze eigen opgelegde taken toch niet tot een goed einde weten te brengen,
dan zijn we eerder geneigd om onze taken te intensiveren
- er een schepje bovenop te doen -
dan dat we wat gas terugnemen
en zoeken naar wat onze schouders wel kunnen dragen.

...

En daarvoor roept Jezus ons nu juist bij zich.

Om ons een last te geven
die onze schouders wel kunnen dragen.

Hij zegt:

Kom tot Mij,
ieder die vermoeid en belast zijn

en ik zal jullie rust geven.

Neem mijn juk op je,
want mijn juk is zacht
en mijn last is licht.

Wat Jezus ons te dragen geeft,
dat kunnen onze schouders wel aan.

Anders

Ik zei net al,
de zachtmoedigheid van Jezus,
daarin zit een onderscheidend element.

Dat onderscheidende zit ook in wat Hij zegt
over het juk en over de last die Hij voor ons heeft.

Jezus zegt niet tegen vermoeide en afgematte mensen:

Kom maar hier
en ik neem alle lasten van je af,
maar Hij zegt:

Ik heb een juk voor je dat zacht is
en een last die licht is.

Er is dus wel iets
dat Hij ons te dragen wil geven.

Maar het is niet iets
waaronder Hij ons laat bezwijken.

En wat is dat nu,
iets dat wij wel op ons kunnen nemen,
maar waaronder wij niet bezwijken?

...

Wat is het juk van Jezus?

Om daar een goed antwoord op te kunnen geven,
is het goed om eerst te kijken naar het juk dat Jezus zelf draagt
en hoe Hij dat doet.

...

Op dit punt wil ik onze aandacht brengen
bij waar het bijbelgedeelte dat we vanmorgen voor ons hebben
begint.

In die tijd

- zo begint het -
zegt Jezus:

Ik loof U, Vader.

Dat is een juk dat niet zwaar te dragen is.

Van het zingen van een loflied
zul je niet snel overspannen raken.

Alleen

- en daar zit wel het opmerkelijke -
wie eenmaal opgejaagd en afgemat is
zal niet zo snel ertoe komen
om een loflied in te zetten.

En eigenlijk
is het ook een heel merkwaardig moment,
dat moment waarop Jezus dit loflied inzet.

Weerstand

We hebben eerder iets gezien van wat Jezus bezig is te doen.

Hij is bezig om in heel Israel,
in alle steden en dorpen
het goede nieuws van het koninkrijk te verkondigen.

Hij schakelt daar ook zijn leerlingen bij in
en Hij bereid zijn leerlingen erop voor
dat dit goede nieuws
ook kwaad bloed zal zetten.

Dat dit goede nieuws zelf heel dicht bij huis
tot conflicten kan leiden.

En dat conflict dat brengt Mattheus daarna ook direct in beeld.

Allereerst in de figuur van Johannes de Doper.

Johannes de Doper
die de komst van Jezus heeft verkondigd.

Die om zijn boodschap nu in de gevangenis zit.

En Johannes
weet het nu niet meer met Jezus.

“Bent U het nu echt
die komen zou?”,

laat hij aan Jezus vragen.

En Jezus zegt hem dan:

Ja, nu komt het erop aan, Johannes,
dat je aan Mij geen aanstoot neemt.

Ik kom niet zonder kruis.

...

En als Jezus dit antwoord gegeven heeft aan Johannes de Doper,
dan gaat Hij daarna spreken
over wat zijn eigen werk Hem tot nu toe heeft opgeleverd.

En dat is maar bar weinig.

De steden waar Hij bijna al zijn wonderen heeft verricht
zijn niet tot inkeer gekomen.

Jezus wordt weggezet
als een vriend van zondaars en tollenaars.

Loof de Heer

En het antwoord dat Jezus op deze situatie geeft,
is dat Hij God looft.

Ik loof U, Vader,
Heer van hemel en aarde,
dat U deze dingen voor wijzen en verstandigen verborgen hebt gehouden,
maar ze aan eenvoudige mensen hebt onthuld.

...

Merk dat dus even goed op;

Jezus wordt geconfronteerd
met de weerstand van zijn volk
tegen zijn boodschap
- mensen bekeren zich niet -
en
dan gaat Hij God loven.

Zie,
hoe ongewoon dat is
en ga hierin iets verstaan
van dat Jezus zachtmoedig is
en wat dat dan is.

...

Jezus looft God

en die lof die zet Hij voort
in het geloof,
het vertrouwen,
dat de Vader Hem alles heeft toevertrouwd.

En dat Hij de Vader kent
en dat het Hem is toevertrouwd
om de Vader bij de mensen bekend te maken.

Dat Hij de mensen
bij God thuis mag brengen.

...

In wat Jezus hier doet,
klinkt iets door van psalm 118.

Open voor mij de poorten van de gerechtigheid,
ik wil binnengaan om de Heer te loven.
Dit is de poort die leidt naar de Heer,
hier gaan de rechtvaardigen binnen.
Ik wil U loven, omdat U antwoordde
en mij de overwinning gaf.

...

Jezus pakt
in de tegenstand
de lof van psalm 118 op.

Want juist die psalm
is een loflied
tegen het schijnbare verlies in.

Daarom ook een bekende psalm uit de lijdenstijd:

De steen die de bouwers afkeurden,
is een hoeksteen geworden.

Gods poorten binnen

Dat is dus wat Jezus hier doet:

Geconfronteerd met de weerstand vanuit zijn volk
tegen zijn persoon en tegen zijn boodschap
gaat Hij God loven.

Hij doet dat in de sfeer van psalm 118
- Gezegend Hij die komt in de naam van de Heer -
waarin ook de lof aan God klinkt
binnen een situatie van schijnbaar verlies.

En in de lof op God

- zo zingt psalm 118 -
gaan de poorten naar God zelf open.

En dat is precies wat de Vader aan de Zoon heeft toevertrouwd,
dat Hij de weg tot God voor ons zal openen.

En daarom is het vanuit deze lof op God
dat Jezus de mensen toeroept:

Kom tot Mij,
allen die vermoeid en belast zijt
en Ik zal jullie rust geven.

Neem mijn juk op je
en leer van Mij
dat Ik zachtmoedig ben
en nederig van hart.

Dan zullen jullie werkelijk rust vinden,
want mijn juk is zacht
en mijn last is licht.

Anders

En ik zei al eerder:

Jezus roept ons niet bij zich
om alle last van ons af te nemen,
maar Hij roept ons bij zich
om zijn juk
met zijn last op ons te nemen.

Bij Jezus mag je wisselen van last.

Maar welke last is het dan
die die mensen bij zich hadden?

...

Ik denk dat het hier goed is
om die weerstand tegen Jezus voor ogen te nemen.

Van wie kwam die weerstand
en waar richtte die weerstand zich op?

...

Voor een belangrijk deel komt die weerstand
van de kant van schriftgeleerden en farizeeërs.

“Die Jezus is een vriend van tollenaars en zondaars!”

En juist die schriftgeleerden en farizeeërs stelden zich binnen het volk op als degenen die de juiste weg naar God toe wezen.

Maar ze maakten
met hun manier van omgaan met de wet van God
die weg naar God zo zwaar
dat niemand die weg met succes kon voltooien.

Nooit was
wat je als mens kon doen
goed genoeg.

...

En Jezus zet
als Hij ons een ander juk aanbiedt
niet de wet van God aan de kant.

Geen tittel of jota laat Hij van de wet verloren gaan.

De gerechtigheid die Hij van zijn leerlingen vraagt
moet groter zijn dan die van schriftgeleerden en farizeeërs.

Maar het verschil tussen het juk van de farizeeërs en het juk van Jezus
is de persoon van Jezus zelf.

Neem mijn juk op je
en leer van Mij

...

en dan zegt onze vertaling:
wánt Ik ben zachtmoedig,

...

maar het heeft mijn voorkeur om te vertalen:

Neem mijn juk op je
en leer van Mij
dát ik zachtmoedig ben.

En daarin ligt er een enorm verschil met de leer van de farizeeërs.

Hun leer bestond eruit dat ze de wet van God
met steeds meer regels aanscherpten.

De leer van Jezus
bestaat eruit dat we leren
dat Hij zachtmoedig is.

...

Hij zoekt zijn leven
- tegen alle weerstand in -
in de lof op God
en daaruit komt voort
zijn ontferming over mensen.

Zijn leven richt zich erop
om mensen bij God
terecht te laten komen.

En als we dat geloof op ons nemen,
dan zijn we bevrijd van heel wat drang en dwang
van
hoger,
meer,
en beter.

Amen